

Muhamma Toumas

A. usk 2000

Sukuneuvosto

Puheenjohtaja ja rahastohoitaja: Markus Korhonen
Ukkolantie 130, 72330 Tiitilänkylä
Puh. 017-648840

Varapuheenjohtaja: Ilkka Korhonen
Porintie 2 H. 103, 00350 Helsinki
Puh. 09-5061275
Sähköposti: Ilkka.Korhonen@sota-arkisto.fi

Sihteeri: Ritva Tikkanen
Asematie 14, 71800 Siilinjärvi
Puh. 017-4621217, 040-5254416

Jäsenet: Aarne Korhonen
Kerkonkoskentie 1044, 77700 Rautalampi
Puh. 017-536017

Armas Korhonen
Oitintie 8, 41370 Kuusa
Puh. 014-838425

Hannu Korhonen
Kelotie 3, 16300 Orimattila
Puh. 03-7772777 (koti), 03-77477080 (työ)
Sähköposti: Hannu.Korhonen@oph.fi
Hannu.Korhonen@sci.fi

Kaisa Siikki
Konnevedentie 1786, 41550 Hannula
Puh. 014-847172
Sähköposti: eero.siikki@sci.fi

Wanha Tuomas 2000

Julkaisija: Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry
Osoite: Asematie 14, 71800 Siilinjärvi
Toimitus ja taitto: Hannu Korhonen
Painotyö: Yliopistopaino, Helsinki

Sukumme jäsenille

Vuosi on vaihtunut ja samalla alkanut ajanlaskussamme uusi vuosituhat. toivotan sukuseuramme ja omasta puolestani parhainta onnea ja menestystä alkaneelle uudelle vuodelle ja vuosituhanneille. Kiitän myös kaikkia hyvästä yhteistyöstä menneen vuoden aikana.

Sukuneuvosto kokoontui viime vuoden aikana kaksi kertaa: 21.2.1999 Helsingissä Ilkka Korhosen kutsumina ja 7.8.1999 vanhassa Ukkolassa. Kiitokset kevään 70-päivän muistamisesta.

Kokousten tärkeimpiä päätöksiä olivat:

— pitkään vireillä olleen Vihta-Paavon runokirjan aikaan saaminen seuran 50-vuotisjuhlakokoukseen Vesannolle vuonna 2001. Kokous ja juhla pidetään 7.—8.7.2001

— seuran historiikin kokoavat Hannu ja Ilkka Korhonen

— sukuseuran tarkastetut ja osittain uudistetut säännöt julkaistaan jäsenten nähtäväksi vuonna 2001 Wanha Tuomas-lehdessä

— vuoden 2001 50-vuotisjuhlatoimikuntaan valittiin Markus Korhonen, Ritva Tikkanen ja Ulla Korhonen. Olemme kokoontuneet kerran. Myöhemmin valitaan mukaan kaksi henkilöä Vesannolta.

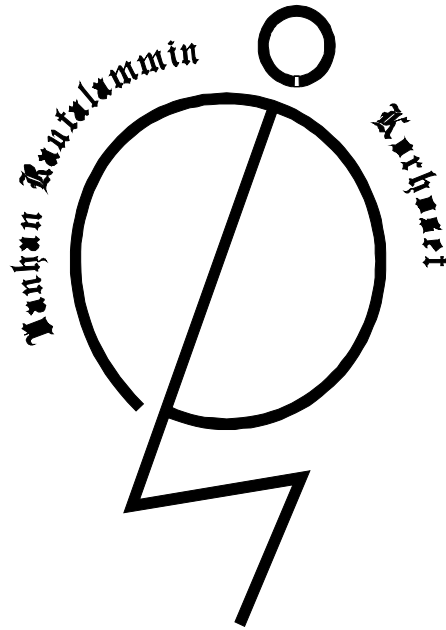
Jo vuosia on suvun jäseniltä toivottu selvityksiä sukuhaaroistaan varsinkin nuorempien sukupolvien

osalta. Hannu ja Ilkka Korhonen avustavat tarvittaessa. Myös muita kirjallisia tuotteita toivotaan; sekä lehteen että muuten. Parhaita palkitaan sukukokouksessa.

Sukuseuralla on sivusto internetissä ja sitä kehitetään tarpeen mukaan.

50-vuotisjuhlakokous lähestyy. Yritämme saada Vihta-Paavon runoteoksen valmiiksi siihen mennessä ja juhlan muutenkin pitkän toimintamme arvoiseksi. Tekin voitte olla avuksi ottamalla yhteyttä historiikin kirjoittajiin tai muihin sukuneuvoston jäseniin, mikäli teillä on vaikkapa käyttökelpoista aineistoa. Osan meistä tavoittaa myös sähköpostilla. Runoteoksen rahoituksen vuoksi olisi hyödyllistä tietää, kuinka moni sukuseuran jäsen haluaa kirjan hankkia. tästä voisitte ilmoittaa vaikkapa jäsenmaksusiirrolla tai muulla sopivaksi katsomallanne tavalla.

Sukuterveisin
Markus Korhonen
sukuneuvoston puheenjohtaja

Mäkäräniemen tarinoita

Isänsä Juho Korhosen muistelusten mukaan kertonut Eino Korhonen

Vanhin tieto Mäkäräniemen tilasta on vuodelta. Silloin noin tuhannen hehtaarin tila sai kantatilan oikeuden. Tila oli noin 300 vuotta Pöyhösten sukutila. Maatilahallituksen arkistossa säilytettävästä vuonna 1763 piirretystä viljelykartasta näkyvät tilan pelto ja luonnonniityt.

Suurtiloja ryöstettiin 1600—1700-luvuilla petollisilla kaupoilla. Niin oli käydä Märäkä-niemellekin. Pöyhösten veljesten tietoon tuli, että everstiluutnantti Tigerstedt himoitsee Mäkäräniemen kaunista rantapaikkaa. Silloin toinen veljeksistä lähti eväskontti selässä kävelemään Ruotsin pääkaupunkiin Upsalaan hakemaan kiinnekirjoja. Näin estettiin tilan ryöstökauppa.

Tila siirtyi 1900-luvulla Hinkkalan J. G. Kukkosen omistukseen. Vuonna 1908 Kukkonen kunnosti karjarakennusta uudella kattorakenteella. Sijainti kävi hankalaksi karjan kuljetukseen pitkän Hinkkalan lahden kiertämisen takia. Juho Korhonen oli työmiehenä Kukkosella. Tämä rupesikin kauppamaan tilaan Juholle: "Osta maata niin paljon kuin haluat". Hän tiesi varmasti, ettei Juho uskalla kovin paljon tehdä velkaa. Niin syntyi kauppa 60 hehtaarista vuonna 1918. Välittömästi siirtyi perhe Iisilästä Mäkäräniemeen.

Pöyhösten aikaan Mäkäräniemi oli kestikievari talviliikenteessä. Yksi arvokkaista kulkijoista oli Paavo Ruotsalainen. Hän oli jalkaisin matkalla Nilsiästä Jyväskylään. Hänen elämäkertansa mukaan tuli Konneveden järviselällä eksyminen pimeänä yönä. Hän kertoo: "Olin lopen uupunut. Harhailin järvenselkää. Näin valon pilkahduksen, jota kohden löysin talon. Talon navetassa hoidettiin sairasta lehmää. Pääsin nukkumaan Mäkäräniemen tuvanpenkille."

Juho kertoi joskus kulkeneesta oudosta ja hyvinhermostuneesta

hevoskulkijasta. Hän pyyi kievarista yösijaa, mutta lähti kesken yötä matkustamaan. Kiirekin selvisi: häntä ajoivat viranomaiset takaa. Hänen kuormansa sisälsi raskaita rahoja, taalareita. Hädässään hän upotti osan kuormasta talvitien varressa olevaan Sepänhiekan järvilähteeseen, joka on sula talvella. Yksi taalari jäi lähteeseen. Sen Iisilän pojat löysivät uintimatallaan.

Rautalammin historian mukaan rikkottiin sovittuja tilakohtaisia kalastusrajoja ja jouduttiin siksi käymään käräjiä hyvin usein. Näin kävi Hinkkalan nuottamiehillekin, kun nuotanveto muutui luvattomaksi metsästykseksi. kesken nuotanvedon huomattiin hirven uivan Konneveden selällä. Nuotta kiireesti ylös ja soutamaan, kun hirvi näytti tulevan lähisaareen. Saatiin ankkuriköyden silmukka kaulaan ja ankkuri järveen. Hirvi nousi maihin, rantavesakko tuuti ja hirvi heitti henkensä. Tämä on isäni Juhon kertomaa. Oli varmasti itsekin joukossa mukana.

Hirvenhiihto keväthankien aikaan oli yksi salametsästyksen laji. Yhtenä keväänä tuli Konneveden selän yli Mäkäräniemen rannalle hirvi jalat verillä ja jatkoi matkaansa lähimetsiin. Paikkakunnan miehet neuvottelivat, että kuka jatkaa ajamista. Leander Markkanen lupasi homman hoitaa. Kirves reppuun ja hiihtämään hirven jälkeen.

Väsynyt hirvi kulki muutaman kilometrin, kävi makaamaan Rysäppälammen rantakuusikkoon. Uupunut eläin ei päässyt heti ylös. Leander kerkisi kaatamaan puun sen päälle ja lyömään kirveellä hengen pois. Ei ollut muuta asetta kuin puukko. Hän nylki hirven ja kantoi lihan ja nahkan lähellä olevaan niittylatoon. Seuraavana päivänä hän lähti hakemaan lihaa. Ei ollut muuta kuin nahka. Kylän miehet olivat yön aikaan tehneet katalan tempun ja vieneet kaikki lihat.

Tällä hetkellä asuu Korhosten sukua Mäkäräniemen kylän alueella yhdeksässä talossa. Mäkäräniemen talossa 7 henkeä, omistaa poikani Pekka Korhonen. Vanhemman veljeni Erkki Korhosen poika Antti Korhonen kankaanpäässä, 2 henkeä. Antin tytär Anna-Liisa yksin Tienhaarassa. Erkin tytär Leena miehensä Heikki Salosen kanssa Iisilän talossa.

Heikin ja Leenan poika Mikko muutti Konneveden kirkonkylästä loma-asuntoonsa 1999 ja rakentaa omakotitaloa ensi kesänä avovaimonsa Annen kanssa. Siskoni Esterin tytär Liisa ja hänen poikansa Matti Heinäjärvellä, 3 henkeä. Mäkäräniemen suurtilan aikuisen sotilaan torppa oli nykyisen Rajaharjun paikalla, jossa sijaitisi myös talon humalatarha. Vanhat rakennukset oli purettu.

Sille paikalle siskoni Elina ja Yrjö Salonen rakensivat Rajaharjun, 2 henkeä kesällä. Aikanaan Sänkimäen torpasta Hoikan torpan kautta Vesannon Hepolaan muutti Kustaa Korhonen. Hänen poikansa Reinon tytär Tytti, Esko Mannisen vaimo, muuttivat Rautalammilta Helsinkiin ja sieltä Eskon kotitaloon Talvirantaan, tällä hetkellä 3 henkeä. Korhoset näyttävät viihtyvän hyvin Mäkäräniemessä.

Sylvi ja August

Sukulaisemme Valkealasta, Antero Korhonen, on koonnut lähisukunsa muistot runsaasti kuvitetuksi monisteeksi. Perheessä oli 15 lasta, joista Antero oli nuorin. Isä August Korhonen oli syntynyt 1888 Viitasaarella, Ilmolahden Mattilassa. Perheen koti oli Koliman Itäaho Tila on edelleen suvun hallussa. Sitä pitää kirjoittajan veljenpoika Heikki Korhonen.

Setieni muistolle

Leena Salonen o.s. Korhonen

Eelis * 1.1.1924 + 27.6.2000

Eino * 9.8.1927 + 25.7.2000

Elias * 19.7.1933 + 25.5.2000

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuun kuuluvat veljekset Eelis 78v., Eino 73v. ja Elias 67v. Korhonen joutuivat siirtymään pois keskuudestamme vaikean sairauden murtamina touko-, kesä- ja heinäkuussa v. 2000. Suru oli suuri lähiomaisten ja suvun keskuudessa saattaessamme heidät kaikki viimeiselle matkalleen kuukauden väliajoin, kauniiden kukkakumpujen alle lepäämään.

Eelis, Eino ja Elias syntyivät Konneveden Mäkäräniemessä Henriikka ja Juho Korhosen yhdeksän lapsiseen perheeseen. Isäni Erkki oli vanhin heistä, hän kuoli v.1991.

Elinkeinona oli maanviljelys ja

karjanhoito. Eelis siirtyi Äänekoskelle ammattinaan sepän työ, jota hän teki eläkeikänsä saakka ja vielä senkin jälkeen. Puukonteko oli hänen mieluinen harrastus lenkkeilyn lomassa. Hänen perheeseensä kuuluivat puoliso ja lapset perheineen.

Eino ja Elias jatkoivat töitä kotitalalla, nykyään tilalla jatkaa Einon poika Pekka. Einon töihin kuuluivat myös rakennusten suunnittelu ja piirtäminen. Konneveden Mieslaulajissa hän oli mukana perustamisesta lähtien ja lukuisa on myös hänen ansioluettelonsa eri järjestöissä ja luottamustehtävissä. Hänen perheeseensä kuuluivat myös puoliso ja

lapset perheineen.

Elias teki talon töiden ohella rakennus- ja sepäntöitä. Hänen harrastuksiinsa kuuluivat metsästys ja kalastus. Hän vietti järvellä vapaa-aikaansa onkien ja uistellen. Elias oli perheetön, joskin suku oli hänelle erittäin läheinen.

Syksy on saapunut surullisen kesän jälkeen, keltaiset lehdet leijailevat hautakumpujen yllä ja Pyhäinpäivänä syttyvät kynttilät kirkoissa heidän muistoilleen.

*Lauloi lainehet kotirannan,
lepo lempeä heille anna.
Kotiin kuljetti väsyneet,
uneen uuvutti ikuisen.*

Korhosen suku

Suku on tätä meidän yhteistä vanhan Rautalammin Korhosten sukua. Augustin isänsän isä on Kerkonjoensuun Vihtalahden Juho Eliaamp. Korhonen, s. 1752. Edelliset polvet ovatkin jo selvityksistämme tuttuja sonkarilaisia.

Antero Korhosen tuotos on sukuselvitykseksi poikkeuksellinen. Vaikka siinä on kaikki tarpeelliset suku-

johdot, se rakentuu kuitenkin kuvien vaaraan. Antero kirjoittaa itse:

“Jos yksi kuva kertoo, niin kuin sanotaan enemmän kuin tuhat sanaa, tarvittaisiin sen mukaan ainakin neljäkymmentä tuhatta sanaa kertomaan sen mitä tämän eepoksen kuvat kertovat.”

Siinäpä arvokas dokumentti.

HK

*Sylen
ja
August*

*Korhosen
Suku*

Elämää jatkosodan aikana

Tutkielmamme käsittelee jatkosodan ajan sotilaiden elämää rintamalla, sekä siviilien elämää kotona. Pohja-aineistona käytimme Kalle Reinhold Korhosen sodasta lähettämiä kirjeitä. Halusimme tutkia sotaa yksilön kannalta. Tutkielman aihe tarkentui suomalaisten sodankäyntiin ja etenkin Suomen ja Neuvostoliiton välillä käytyyn jatkosotaan (vuodet 1941-45). Aihe oli helppo valita, sillä isoisämme olivat kummatkin olleet rintamalla jatkosodan aikana, joten sota tuntui henkilökohtaisemmalta kuin esimerkiksi vuoden 1918 vapaussota. Tutkielmassa pohdiskelimme ihmisten sotaa lisäksi siviilien kannalta.

Aiheeseen saimme henkilökohtaista aineistoa isoäittemme kautta. Heidän kohtalonsa edustavat kahta Suomen sodassa olennaisena vaikuttanutta naiskuvaa, kotirintamalla odottavaa vaimoa ja Karjalasta evakkoon joutunutta tyttöä. Yleisemmältä kannalta tutkimme myös kenttäpostin toimintaa sekä Suomen sodissa vaikuttanutta Lotta Svärd -järjestöä. [Seuraavassa julkaistaan tutkielmasta vain otteita. Muiden muassa kaikki sodan yleisen kulun kuvaukset ja tieteelliseen tyyliin kuuluvat lähdeviittaukset on poistettu. Toim. huom.]

Lokakuun puolivälissä 1939 annettiin käsky kenttäpostin yleisestä järjestelystä. Heinäkuussa 1919 annetun ohjesäännön pohjalle rakentui kenttäpostijärjestelmä. Järjestelmän välityksellä sai lähettää maksutta enintään 45 gramman painoisia kirjeitä sekä postikortteja. Paketteja sai lähettää vain kotoa rintamalle. Tunnusmerkkeinä kenttäpostilähetyksille olivat kenttäpostiosoite, "Kenttäpostia"-leima sekä postitoimipaikan tai jatkosodan aikana tavallisesti käytetty kenttäpostikonttorin leima.

Sotien aikana Suomessa kirjoitettiin runsaasti kirjeitä, kortteja ja paketteja. Yhteydenpito kotiväkeen ja kirjeiden kirjoittaminen oli sotilaille tavallaan turvallista siviilielämää vastapainona sodankäynnille. Kirjeet olivat tärkeä side kotirintaman ja kenttäarmeijan välillä. Kotirintamalaisille kirjeet toivat tärkeän tiedon lähettäjän elossa olosta ja kotoa lähetetyt kirjeet rauhoittivat sotamiehiä. Rintamalle lähetetyt kirjeet sisälsivätkin yleensä vain mukavia kuulumisia kotoa, sillä siviilihuolet eivät Valtion Tiedotuslaitoksen mukaan kuuluneet rintamalle.

Valtion Tiedotuslaitos antoi tarkat ohjeet siitä, mitä kirjeet saivat sisältää.

Sotatilan kannalta tärkeää tietoa ei saanut missään nimessä kertoa kirjeissä. Joukkojen liikkeet oli pidettävä salassa ja niinpä kirjeet oli usein päivätty esimerkiksi 'täällä jossain' paikannimien salassa pitämiseksi. Sensuurin kiertämiseksi keksittiin monenlaisia ilmaisuja kertomaan salaisista ja kielletyistä asioista. Sotasensuuri tarkasti sekä lähtevää että saapuvaa postia pistokokeilla. Sotatilanteen kiristyessä koventuivat myös sensuuritoimet. Usein kirjeet kiertelevät viikkokausia joukkojen perässä, sillä joukkojen pikaiset siirrot eivät aina ehtineet ajallaan kenttäpostikonttoreiden tietoon.

Kirjeitä sodasta

Sota-ajan kirjeitä on koottu vuodesta 1975 lähtien 'Sota-ajan kirjeet talteen' -keräyksellä. Kokoelmaa säilytetään Tampereen yliopiston kansanperinteen laitoksella. Kirjeitä on tähän mennessä kertynyt reilusti yli parikymmentä tuhatta. Tämä ei tietenkään ole kuin murtoosa kaikista sodan aikana lähetetyistä kirjeistä, sillä ainoastaan kesäkuukausina 1943 kenttäpostikonttoreiden kautta kulki noin miljoona kirjettä ja korttia,

sekä toistasataa tuhatta pakettia. Kokoelmassa on ymmärrettävästikin enemmän rintamalta, kuin kotoa lähetettyjä kirjeitä, koska kirjeiden säilyttäminen oli rintamalla huomattavasti vaikeampaa kuin kotona.

Kuitenkin silloin tällöin koko sodanaikainen kirjeenvaihto on säilynyt kokonaisuudessaan. Joskus sodanaikaiset kirjeet ovat innoittaneet asianomaisia kokoamaan kirjeensä kirjaksi sellaisinaan tai sitomaan kirjeet kokonaisuudeksi kerronnan avulla. Esimerkki tällaisesta kirjasta on Heimo Lammen 1994 kirjoittama Kenttäpostia Kannakselta. Hän toimi sotalentäjänä jatkosodassa ja oli mukana Karjalan Kannaksella käydyssä suurtaistelussa. Heimo Lammen kirja sisältää kirjeenvaihdon lisäksi kuvauksia sodan kulusta ja Lammen omista tuntemuksista sodan myllyryksessä.

Alikersantti Kalle Korhosen kirjeet rintamalta

Tutkielmamme innoittajina toimineet kirjeet löytyivät vain pari vuotta sitten kesällä 1998. Kirjeet löytyivät Keski-Suomesta, Äänekoskella sijaitsevasta vanhasta talosta. Talo oli Kalle Reinhold Korhosen — kirjeiden kirjoittajan — myöhempien vuosien koti ja Hanna Korhosen mummola. Kirjeistä on tällä hetkellä tietävästi tallessa vain vajaat parikymmentä, mikä on mitä luultavimmin vain osa rintamalta lähetetyistä kirjeistä.

Ensimmäinen kirje on päivätty 1.12.1939 ja viimeinen 17.9.1944. Kirjeissä ei ole kirjoittajan 1 olinpaikkaa, vain ilmaus "täälläjossakin", joka oli sodanaikana yleisesti käytössä sotilaiden liikkeiden salaamiseksi. Kirjeet oli osoitettu Elsa Maria Korhoselle, joka oli Kalle Korhosen morsian. Naimisiin he menivät vasta 1942 sodan yhä jatkuessa. Heidät vihittiin Rautalammilla

20.9. Kirjeistä on selvästi nähtävissä suhteen kehitys. Esimerkiksi puhuttelu: ensimmäiset kirjeet alkoivat "Elsa hyvä!" ja myöhemmät "Rakkaani Elsa!" sekä kirjeiden sisältö ja muoto.

Kalle Reinhold Korhonen palveli jatkosodassa Kuudennessa Siltakomppaniassa. Kuudes Siltakomppania toimi suurimman osan ajasta Äänislinnan suunnalla. Se oli alistettu VII Armeijakunnalle, myöhemmin Aunuksen Ryhmälle ja lopuksi 111 Armeijakunnalle.

Siltakomppanioiden tehtävänä oli auttaa joukkoja nopeasti jokien ja salmien yli rakentamalla ponttoonin- ja ruuhisiltoja tai käyttäen muuta ylimenokalustoa kuten syöksyveneitä. Kalle Korhonen toimi ponttooniryhmän johtajana. Ylennyksen alikersantiksi Korhonen sai 24.11. 1941.

Sodan aikana nuoria pareja vihittiin runsaasti. Nuoret parit halusivat ennen sulhon sotaan lähtöä sitoutua. Vihkimiset olivat hyväksi sekä Suomelle, että nuorille sotilaille, sillä nuori rakkaus antoi lisää taistelutahtoa, sekä uskoa huomiseen. Morsiamilla oli joku, jota odottaa ja jonka vuoksi pitää Suomea pystyssä. Sulhasilla taas oli isänmaan lisäksi joku henkilökohtaisempi kohde, jonka puolesta taistella.

Sodan aikana naimisiin menneet parit olivat yleensä kovin nuoria, mutta myös vanhemmat rakastavaiset innostuivat menemään naimisiin. Olivathan Kalle ja Elsa Korhonenkin ehtineet jo vajaan 40 vuoden ikään. Heidät vihittiin sodan yhä jatkuessa Rautalammilla 20.9. 1942.

Monissa kirjoissa on kuvauksia sotahäistä, jotka olivat joskus harvinaisenkin loisteliaita ajan oloon nähden. Sirkka Kuuppo (o.s. Kekki) kuvaa kirjassa "Yhteinen tulikoe" omia häitään. Samantapaisia muistoja on monella. Joskus asiat saivat kuitenkin surullisen kääntein nuoren avioliiton loppuessa raa'asti lyhyeen sodan kynsisä.

Avioliittoja solmittiin huomattavan paljon myös sodan jälkeen. Siviiliin palanneet sitoutuivat uudella tavalla. Suomessa solmittiin 130 000 avioliittoa vuosina 1945—47. Vihkimisten johdosta sodan jälkeen syntyivät myös niin

sanotut suuret ikäluokat.

Suomen sotatilasta oltiin kiinnostuneita myös kotirintamalla. Tietoja odotettiin kiihkeästi. Tärkeimpiä tietolähteitä olivat kirjeet, lomalaisten uutiset ja radio. Radiosta kuunneltiin joka päivä klo 19.15 "Vatasta", eli valtion tietotoimiston rintamakatsausta. Henkilökohtaisempaa tietoa saatiin tietenkin rintamakirjeistä. Ensimmäisten sota- viikkojen aikana sota oli kirjeissä lähes sivuosassa. Kirjeiden sävy alkoi muuttua ensimmäisten hyökkäysten tappiotietojen levitessä. Hyökkäysvaiheen aikana taistelussa olevilla joukoilla ei ollut paljon mahdollisuutta kirjeiden kirjoittamiseen. Hyökkäysten johdosta kenttäpostinkin toiminta vaikeutui ja hidastui.

Kirjeet ja tapahtumat

Hallussamme olevista 6. Siltakomppanian sotapäiväkirjamerkinnoistä emme löytäneet kuin yhden yhteisen päivämäärän Kalle Korhosen rintamakirjeiden päivämäärien kanssa. Kumpikin näistä oli päivätty 20.7.1944. (Sotapäiväkirja 20.7., kuva)

*"Rakas Elsa'
Täälläjossakin 20.7.44.*

Sotaset terveiset ja tuhannet kiitokset parista kirjeestäsi jotka sain tänään aivan aamusta. Toisessa oli se tiekartta. Se oli vaan kumma juttu kun en muistanut minne pistin sen omani kun et ole sitä saanut käsiisi, mutta koitan pitää tätä Siken karttaa ehjänä vaikka se säilyminen on tällaisissa oloissa hyvin huono koitan parhaani mukaan että sais sen takasin kun niitä ei saa ostamalla tilalle. Muuten on kyllä hyvin tarpeen sillä joutuu tässä nykysessä toimessani liikkumaan autolla paljon joten kartan avulla selviän kaikesta hyvin mitä minun tarvitsee joten voit sanoa Sikelle suuret kiitokset siitä kun lupasi sen tänne käyttöön.

Nyt on ruvennut tuo Ryssäkin pysymään aika hyvin kurissa vaikka alku sillä oli hyvin loistava. Kyllä siitä vielä selviämään takkusti. Minäkin joutuvan Ryssän päin menoksi toimimaan

aika lailla entiseen toimeent verraten jossa ei voinut sellaista tehdä kun tässä hommassa. Ei ole vaarallista toiminta sillä eri kuuluu viimesiin kohteisiin vaikka kai on yhtä tärkeää kun olisi etulinjassa.

Olen tämän kerran aivan terve, mutta aukomainen joka ei ole vaarallista. Ei tarvitse lähettää tänne mitään pakettia tämän kerran. Onhan tuo hyvä että olet saanut etes vähän sivussa tehdä heinä töitä sillä sinulla on siellä ollut liikaa sivuhommia. Toivon paras-ta vointia ja kauniita unia.

Kalle"

Kartta johon Kalle Korhonen kirjeessään viittaa oli rintama-alueen liikennekartta. Edellisessä kirjeessään Korhonen kirjoittaa: "Voisit lähettää sen liikenne kartan kirjeessä joskus kun sen toin pois suotta. --- Se voi olla siinä pienessä kapsäkissä joka on siinä kansivakassa muistaakseni. Olis nyt hyvin tarpeen sillä siitä on jokaisella tarvis kun niitä ei saa mistään." Karttaa ei kuitenkaan löytynyt, joten Elsa lähetti miehelleen siskonsa Siirin kartan.

Kirjeet olivat löytyessään ajan hampaan kuluttamia, useat sanat olivat [kosmoskynällä kirjoitettuna ja kostuneina] lukukelvottomiksi tuhraantuneita. Käsiäläkin oli melko kouke-roista. Joko kaikista kirjaimista ei käsiälän takia saanut selvää, tai vanha kieli oli meille vaikeaselkoista.

Korhosen sotilaskantakortista ilmenee, että alikersantti Kalle Reinhold Korhonen sai siirron Pioneeri-autokomppaniaan 17.7.1944. Tämän takia Kalle Korhonen ei juuri silloin toiminut komppaniassa, josta sotapäiväkirjan merkintä (20.7.1944) kertoo.

Myöhemmin (30.8. 1944) hänet siirrettiin takaisin 6. Siltakomppaniaan. Loput hallussamme olevista kirjeistä ovatkin siltä ajalta, kun Korhonen palveli Pioneeri-autokomppaniassa. 6. siltakomppanian jäljiltä on vain kaksi sotapäiväkirjaa. Näistä vanhempikin alkaa vasta vuoden 1944 alusta. Viimeinen merkintä on päivältä 13.11.1944, jolloin komppania lakkautettiin.

Tarvikepula

Sota-aikana oli lähes kaikesta pulaa. Hyödykkeitä alettiin säännöstellä heti jatkosodan alettua. Lähes kaikki ruokatarvikkeet sekä tietysti nautintoaineet ja ylellisyystavarat kuuluivat säännöstelyn piiriin. Joidenkin kulutustavaroiden hankkiminen oli erittäin vaikeaa. Vaatetushuolto vaati raaka-aineiden puutteen vuoksi kekseliäisyyttä.

Sotimassa olevien miesten siviilipukuja muokattiin muiden perheenjäsenten käyttöön. Selluloosasta valmistetusta kuidusta tai sen ja luonnonkuitujen sekoituksesta eli sillasta tuli tärkeä kankaiden raaka-aine. Myös nahan puute pakotti keksimään vaihtoehtoratkaisuja Puukengät tulivat sota-aikana jokapäiväiseen käyttöön.

Eräiden raaka-aineiden saanti tyrehtyi lähes kokonaan. Näin kävi esimerkiksi joillekin nautintoaineille. Kahvi oli ensin vastiketta, jonka seassa oli kahvia. Lopulta kahvina toimi pelkkä korvike, joka oli valmistettu paahdetuista voikukan juurista, rukiista, ohrasta tai jostain muusta. Teetä taas valmistettiin vadelman lehdistä. Tupakka oli kysyttyä ja arvokasta tavaraa. Tupakka oli ensi sijassa tarkoitettu rintamamiehille. Kotirintamalla tupakan hankkiminen oli vaikeaa ja pulaa lievennettiin viljelemällä sitä kotipihoilla.

Myös Kalle Korhosen kirjeistä ilmenee tupakan kova kysyntä. Hän neuvoo vaimoan eräässä kirjeistään kuinka kasvatetut tupakan lehdet tulee kuivattaa Rintamalla tupakasta sai hyvän hinnan ja sen myyminen olikin hyvää bisnestä sellaiselle, joka ei itse polttanut. Kotirintamallakin tupakka oli arvotavaraa vaihtokaupassa.

“Rakkaani Elsa”

Täälläjossakin 10.9.44

Kiitos tänään saamastani kirjeestäsi. Pistän vastausta heti tässä touhun lomassa kun kerroit olleen pitkä ajan kun olet saanut täältä kirjettä niinkun huomaat olemme olleet vaan touhussa vaikka onkin Sunnuntai. Eihän tuota päässyt sinne lomalle mutta kyllähän täältä kai pian pääsee kokonaan pois.

Kyllähän olis hyvä jos voisit ne tupakkasi kuivaksi sillä nehän on kovin kalliita myydä, saahan niistä harkattuna 400mklkg. Voit saunaan laittaa orret jossa on kovin sukkela saada ne kuivaksi koko rungot muuten ovat kuivata paremmin tuottaa varmasti kun peruna jos vähänkin kasvanut. Kyllä tämä tästä selviää oikein tämän kerran vielä kun kerkiää joten - Ole massa olon oikeus Suomalaisille jotenkin. Meillä oli tämän sodan kauheinkin päivä 8pv, vaikka piti olla aselepominä kyllä jäin ahkeruuteni takia vaarasta sivuun. Pyydän anteeksi rakkaani, kun ei ole tullut tiukemmin kirjetetuksi tässä touhussa, kyllä olen ajatellut sitä ahkerammin sinua siellä. Tässä on vaan odotellut mitä tuleman pitää että pääsis loppu tulokseen. Koitahan siellä vaan tulla jotenkin juttuun niitten touhujesi parissa. Hyvää vointia.

Kalle”

Mustan pörssin kauppa oli toimintalohko, jonka laajuutta ei luultavasti koskaan pystytty varmasti kokonaisuudessaan selvittämään. Luovutusvelvollisuudesta huolimatta tuottajaväestölle jäi varastoja, jotka kulkeutivat kuluttajille. Kaupankäynti toimi usein tuttavien kautta, mutta mukana oli myös keinottelijoita, jotka ansaitsivat toimellaan paljon. Mustan pörssin kautta saattoi hankkia säännösteltyjä tavaroita ja elintarvikkeita, kuten sokeria. Myös myynnistä hävinneet muut tarvikkeet jouduttiin usein hankkimaan mustan pörssin avulla.

Naiset sodassa

Naiset joutuivat sota-aikaan tekemään raskaampia töitä, kuin tavallisesti. Miesten lähdettyä rintamalle naisten piti ottaa vastuulleen sellaisia työtehtäviä, jotka oli ennen luokiteltu vain miesten töiksi. [Esimerkiksi edellä mainittu kirjeiden vastaanottaja Elsa toimi sota-aikana Säynätsalmen kääntösillan siltavahtina Rautalammin Saikarilla. toim. huom.] Koska Suomessa ei uskotu sodan kestävän pitkään, ei teollisuustuotantokaan ollut aluksi täy-

sin sotateollisuudelle varattu, sillä vanhojen varastojen uskottiin riittävän. Kun työkykyiset miehet olivat kaikki rintamalla, piti naisten toimia myös raskailla teollisuuden aloilla. Naiset toimivat myös erilaisissa järjestöissä ja laitoksissa, kuten sairaanhoitajina ja lottina. Näin naisilla oli suuri vaikutus Suomen sotavahvuuteen.

Lotta Svärd -järjestö oli vapaaehtoisuuteen perustuva ei-sotilaallinen kansalaisjärjestö. “Järjestön tarkoituksena on olla toimintaa yhdenmukais tavana yhdyssiteenä niiden Suomen naisten kesken, jotka haluavat järjestön puitteissa toimien vapaaehtoisin työsuorituksin antaa apua uskontoa, kotia ja isänmaata suojaavien yleishyödyllisten tai hyväntekeväisten tehtävien toteuttamiseen sekä terveydellisten vaarojen torjumiseen ja sosiaalisten olojen parantamiseen yleensä.

Järjestön juuret ovat Suomen vapaussodassa. Alkuaikojen toiminta ei ollut kuitenkaan vielä järjestäytyneitä. Vasta vuonna 1921 perustettiin virallinen Lotta Svärd -järjestö joka oli suojeluskunnan alaosasto. Järjestö oli suurimpia maanpuolustustöitä tekevästä järjestöistä: suurimmillaan siinä toimi eri lähteiden mukaan 150 000—170 000 aktiivista lottaa ja noin 52 000 pikkulottajäsentä.

Suomen naiset joutuivat lottina tekemään monenlaisia töitä sodan hyväksi. Viime sotien aikana Suomen naiset tukivat maanpuolustusta niin sota- kuin kotirintamallakin. Lotat toimivat muonitus-, lääkintä-, ilmavalvonta-, toimisto- ja viestintätehtävissä sotatoimialueella. Kotona ommeltiin vaatteita sotilaille ja evakkolaisille. Jatkosodassa oli komennuksella yhtä aikaa jatkuvasti keskimäärin 15 000 lottaa ja kaikkiaan kenttälottia oli noin 90 000. Puolustusvoimien kenttäjoukkojen naisvahvuudesta oli noin 40% Lotta Svärd -järjestön työllistämää. Jatkosodan loppupuolella lotista muodostettiin ilmatorjuntarykmentin valonheitinpatteri, joka oli sotilaallisesti toimiva taisteluyksikkö.

Lotta Svärd -järjestö oli siis suojeluskuntalaisten eli ns. valkoisten puolella, vaikka sen riveissä toimi myös työläispuolueen naisia. Suojeluskunnan

aatteen tukeminen asetti järjestön toiminnalle rajat jo rauhankin aikana. Suojeluskunnan kannattaminen koitui lopulta koko järjestön kohtaloksi, kun se vuoden 1944 välirauhansopimuksen jälkeen lakkautettiin fasistisena järjestönä.

Sota jätti pysyvät jälkensä suomalaisiin ja suru kaatuneiden rakkaiden johdosta oli yhteinen. Suomi oli kuitenkin nostettava takaisin jaloilleen ja tavallisiin rauhanajan töihin oli palattava kaikilla aloilla. Sodan jälkeen useat naiset palasivat tekemään entisiä työtehtäviään, mutta ennen ainoastaan miesten ammatteina pidetyissä tehtävissä nähtiin nyt myös naistyöntekijöitä. Tällainen ammatti oli esimerkiksi liikennevälineiden kuljettaja.

Isovanhempien kertomaa

Haastattelemamme Ensi ja Aili Sällinen asuvat Keski-Suomessa Äänekosken laitamalla Kalaniemen kylässä. Tällä hetkellä he ovat 79 ja 72 vuoden ikäisiä. naimisiin he menivät vuonna 1947 eli jatkosodan jälkimainingeissa. heillä on kuusi lasta, neljä poikaa ja kaksi tyttöä. Aili o.s. Ilves on kotoisin Karjalasta Tuoksjärveltä, joka kuuluu Sortavalan maalaiskuntaan.

Ailin ollessa 11 vuoden ikäinen hänen perheensä jouti lähtemään evakkoon tavisodan alettua edellisen eli vuoden 1939 lopussa. Nuoren ikänsä takia hänen muistonsa evakkoon lähdöstä ovat melko heikkoja. Mieleen on kuitenkin painunut joitakin yksityiskohtia:

”Meitä oli yksitoista lasta ja minä olin keskimäinen. Evakkoon lähtö tuli yllättäen, mukaan ei kerennyt ottaa paljoakaan. Olimme lemmiemme kanssa jo tiellä menossa, kun huomasimme, että Mikon, pikkuveljen, potta oli jäänyt. Sitä piti sitten lähteä takaisin hakemaan. — — Asuimme väliaikaisesti Limingassa. lehmät oli pistetty laitumelle. Kun isä meni niitä katsomaan, ei niitä näkynytäkään missään. Kun isä sitten tutki lehmien jälkiä, hän huomasi, että lehmät olivat lähteneet Karjalan suuntaan ja olivat jo pitkällä menossa. On se kumma, miten niitten vaisto toimiikaan.”

Nuoruudestaan Aili muistaa, että lastenkin tuli tehdä paljon töitä, ei saa-

nut laiskotella. Sota-ajan puutteista hänelle tuttuja olivat ainakin paperista ja puusta valmistetut kengät sekä korvikkahvi. Lisäksi hänen isänsä viljeli kessua, jota sitten myös myi ”tupakanälkäisille”, niin kuin useissa muissakin sota-ajan perheissä tehtiin.

Talvisodan päätyttyä Aili sai palata perheensä kanssa takaisin kotiin Karjalaan. Perheen kotitila oli kunnossa. Sotilaat olivat viljelleet pelloille perunaa ja vehnää. Vehnää olikin Ailin kertoman mukaan ”kaikki paikat täynnä”. Leipä leivottiin pitkän aikaa suurista vehnävaroista ja kun viimein sai taas ruisleipää, se maistui todella hyvältä.

Kun Aili jatkosodan aikana joutuis peheineen toistamiseen lähtemään evakkoon, hän ei enää palannut vanhoille kotiseuduilleen. Hän oli tuohon aikaan 15-vuotias rippilapsi. Hän matkasi Keski-Suomeen lehmien kanssa. Matka kulki Kiteen ja Kuopion kautta junalla Äänekoskelle.

Ailin isä jätti lapsensa odottamaan Kolarille. Itse hän lähti etsimään perheelleen taloa. Äänekoskelta löytyi autiotila, joka purettiin ja rakennettiin uudelleen. Rakennustöiden ajan perhe asui Liimattalassa. Karjalaan jääneistä maistaa Aili muistelee isänsä saaneen korvauksia.

Ensi Sällinen oli vasta parinkymmenen vuoden ikäinen, kun hän meni sotaväkeen. Sällisen kutsunnan aikaan oli meneillään vuoden 1940 lokakuu ja jo seuraavan vuoden alussa hänet siirrettiin rintamalla. Lomalle Ensi pääsi ensimmäisen kerran vasta 18 kuukauden päästä lokakuussa 1942. Hän kertoo:

”Innokkaana lähetettiin valtaamaan takasin menetettyjä alueita. Juosten tulittiin takasinki, mutta into säilyi koko jana. meidän rykmentissä ei isompia kapinoita ollu, innokkaita oltiin. — — Asemasota oli semmosta oottelua, rakennettiin korsuja ja juoksuhautoja. Pelattiin korttiaki ja käytiin lomilla.”

Monien muiden suomalaisten tapaan sotamies Sällinen oli innokas, nuori maansa puolustaja. Sotaan lähdettiin voitokkain aikein, mutta asemasota kulutti useiden rintamamiesten voimia. Arkeen paluu tuotti monille ongelmia, etenkin sodassa haavoittuneille. Sodan

ja sitä seuranneen rauhan hinta oli liikuntakyvyn menettäneiden mielestä usein liian raskas. Ensi, joka oli selvinnyt sodan taisteluista haavoittumattomana ei kuitenkaan muista arkeen palaamisessa suurempi vaikeuksia. Hän palasi entisiin metsä- ja maataloustöihinsä. Jos sodasta palaava haavoittumaton sotilas ei saanut työtä, saattoi toimeentulo olla vaikeaa.

Suomen Neuvostoliitolle luovuttamat maat olivat 12 % Suomen pinta-alasta ja niillä asuneita ihmisiä oli 12 % väestöstä. Evakuoidut ihmiset piti asuttaa pikaisesti ja lopullisesti samoihin aikoihin kuin muutkin sodan maksut oli maksettava. Paineita lisäsi se, että jatkosodan aikana oli maata luvattu myös rintamamiehille, sotainvalideille sekä kaatuneiden perheille.

Maata jaettiin maanhankintalain perusteella lähes kolme miljoonaa hehtaaria. Uusia tiloja muodostettiin yli 94 999, joista rintamamiehet, sotalesket ja sotainvalidit saivat 60 %. Korvaukseksi maansa menettämisestä luovuttaja saivat ”asevelihinnan”. Siirtoväen korvaukset jaettiin niin, että pienimmät omaisuusmäärät korvattiin kokonaan ja suurimmista omaisuuksista korvaus oli vain muutama prosentti.

*****

Sukukokous

2001

Sukuseuramme viettää 50-vuotisjuhlia Vesannolla **7.—8. heinäkuuta 2001.**

Varaa viikonloppu jo kalenteriisi. Ainakin Hankasalmen seudulta suunnitellaan yhteiskuljetusta; kysy Kaisa Siikiltä, jos olet kiinnostunut. Tarkemmat tiedot ohjelmasta seuraavassa numerossa.

*****

Vihta-Paavo

Runo panenta rokosta

Suvahteeko Suomen kansa,
Salliiko Savon isännät,
Että kiitän keisaria,
Ylivaltoa ylistän,
Joka aina aijan kunkin
Asetukset armolliset
Luotansa lähettelepi,
Joka vaksiinin¹⁾ valitsi,
Ylenti myös ymmärryksen
Rokon entisen etehen.
Ei miehet etelämaalla
Eikä pojat pohjan alla
Liene luontoa samoja,
Vasten vaksiinin panoa,

Nyt kun kulkeepi rupuli²⁾,
Vaeltaa tuo vaha herra,
Joka on Jumalan tauti,
Kysyy: ” Onko talossa tässä
Onkohan minulle työtä?
Laita lapsia käsiini,
Minä mestari likellä.”
Vanha saapi vastauksen:
” On mulla tuvassa tuolla
Mukuloita muutamia
Ilman avita jokainen.”

Vaan jos vaksiinin pania
Sille samalle sanoisi:

” Minä taian rokkotauvin
Tehä tiellä työttömäksi.”
Saisi vaan samassa kuulla
Kovan kohta vastauksen:
” Anna heijän olla siinä
Vanhan Jumalan varassa.
” Vaikka sata lasta saisin,
Kasvattaisin kymmeniä,
Enpä antaisi sinulle.
Varjele vakainen Luoja,
Siitä synnistä minua,
Että pieneni panisin
Tahallani tautiseksi.”

Vaan arvatkaa asian laita:
Kuin ennen oletten ollut
Käyvän rupulin käsissä,
Joka teillen arvet antoi,
Otti kasvon kauneuven,
Teki monta turmiota,
Sokeata, silmäpuolta,
Rasitteli rampausta.
Arvatkaa asia uusi,
Kuinka käypi vaikeaksi
Keisarille korkialle,
Että vaatia väkisten.
Sakon haastolla³⁾ hakea
Omituista⁴⁾ onneanne
Vahingoita välttämähän.

- 1) (lääk.) rokote (r. vaccin)
- 2) (kans.) isorokko, rokkotauti
- 3) (vanhaa kirjasuomea) haaste
- 4) (vanhaa kirjasuomea) omaa, erityistä

*****

Suomen talousseura oli jo vuosisadan alussa tukenut rokotuksen edistämistä. Vuonna 1803 ananetun asetuksen mukaan lukkariksi pyrkivien tuli hankkia sekä rokottajan että välskärin taio. Asetus koski ”Niitä Vaccinationin ja Rockoin istuttamisen edesauttamiseksi Suurena Ruhtinain-Maasa, suomesa otetuita toimituxia.”

Kuulutuksessa toivottiin että ”suomalaiset poispanevat kaikki tyhjät, väärät luulot ja mieluisasti ilolla vastaanottavat ja nautitsevat ne meidän heidän suurimmaxi eduxens ja hyödytyxens nyt edesotetut toimituxet”.

Vallan vaihduttua julistukset jatkuivat. Keisarillisen Lääkäri Collegiumin julistus vaksiinista, panentarokosta ja rupulin hoidosta julkaistiin Turun Wiikko-Sanomissa 5.3.1823. Tätä ennen lehti oli kiirehtinyt jo antamaan tietoa Rokosta eli Rupulista, varjelusrokosta, panentarokosta, Vaccinirokosta.

Keväällä 1825 isonrokon rokotuksen valvonta siirtyi Suomen Talousseuralta valtiolle. Tästä annettiin ”keisarin armollinen asetus” 17.2.1825. Korhosen runo on nähtävästi syntynyt pian sen jälkeen kiitokseksi keisarin asetuksesta. Vihta-Paavon nuoruudessa isorokko oli vielä yleinen, tiheinä epidemioina esiintynyt ja tuhoisa kansantauti; hän sairastui siihen itsekin pikkulapsena.

Runon elämänläheinen kritiikki kohdistuu kansan rokotusta kohtaan tuntemiin vahvoihin ennakkoluuloihin, jotka olivat runon tekijälle tuttuja. Isoarokkoa pidettiin jumalantautina, jonka istuttaminen vielä terveinä säilyneisiin pikkulapsiin koettiin jumalattomuudeksi. Runon äidin tiukasta kamppailusta lastensa puolesta äidit varmaan ovat tunnistaneeet omat asenteensa. Vähämerkityksinen ei liene ollut vetoaminen keisariinkaan.

Rautalammin v. 1857 perustetun lääkäripiirin johtava lääkäri J. W. Roschier (1829—1905) on kuvaillut ensimmäisessä laajassa vuosikertomuksessaan lääkäripiirinsä oloja v. 1863 ja myös laajan pitäjän väestön elintapoja, luonnetta ja sivistystasoa. Hän on oppinut tuntemaan tyyppillisen savolaisen väestön hiljaiseksi, vakavan sävyiseksi, mietiskeleväksi ja taipuvaiseksi arvostelevaan harkintaan ja runollisuuteen:

”Täällä näet toisinaan on esiintynyt rikaslahjaisia yksilöitä, jotka runon asussa ovat tuleville polville säilyttäneet kaunista elämänviisautta tavalla, joka osoittaa suurta intelligenssiä ja syvää ihmistuntemusta. Täällä Paavo Korhonen vuosisadan alussa lauloi laulujaan Sonkarin rannalla.”

Piirilääkäri Roschierin ajatuksia kirjoituksessaan ”Savolainen talonpoika variolan vastustajana” (Aesculapius 1960 s. 17—21) selostanut G. Soininen jatkaa: ”Kun etäältä Etelä-Suomesta peräisin ollut ja ruotsinkielisen sivistyksen saanut piirilääkäri virallisessa vuosikertomuksessaan käyttää tällaisia sanoja, todistaa sekin — erityisesti tuon jana byrokraattiset olosuhteet huomioonottaen — omalta osaltaan, että Paavo Korhonen, jonka kuolemasta tuolloin oli kulunut jo neljännesvuosisadan verran, on mahtanut olla todella mer-

killinen mies. Hänen ääntään rahvas on kuunnellut, hänen oheistään se on oppia ottanut, ja niinpä tuskin erehdymme, jos rohkenemme päätellä, että Paavo Korhonen on lyhyellä runollaan edistänyt aikoinaan rokotustyötä varmaan paljon enemmän kuin viranomaiset monilla kiertokirjeillä ja kuulutuksilla.”

Lönnrot julkaisi toistakymmentä vuotta myöhemmin lääkärintaitoonsa ja matkakokemuksiinsa pohjautuvan opasvihkosen ”Suomalaisen Talonpojan kotilääkäri”, jossa hän opasti yleisimpien sairauksien hoitoon. Ainoaksi torjuntakeinoksi todetaan siinä rokotus, joka oli mahdollista saada kaikissa maakunnissa kerran vuodessa kiertävien rokottajien toimesta. Parannuskeinoja ei ollut; potilaan oikeanlaisesta ravinnosta, puhtaudesta ja raittiin ilman saannista samoin kuin eristämisestä piti huolehtia.

Runo sisältyy Tandefeltin valikoimaan 54-säkeisenä, jollaisena se on tähän otettu. Ei ole tiedossa, kenen käsikirjoitukseen se perustuu, eikä se sisälly v. 1836 Lönnrotin Keckmanille jättämään aineistoon. Ensimmäistä painosta muokattaessa siihen lisättiin kolme kertosaettä sekä selvennettiin säkeitä.

Teksti Hannes Korhonen ja Sirkka Makkonen

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry

**Asematie 14
71800 Siilinjärvi**

Sihteerin terveiset

Uuden vuosituhannen alkaessa toivotan kaikille sukuseuran jäsenille Onnea ja Menestystä.

Sukuneuvosto kokoontui v. 1999 kaksi kertaa. Varapuheenjohtajamme Ilkka Korhosen kutsumana 21.2.1999 Helsingissä. Kesällä 7.8.1999 kokoonnuimme Vesannon Ukkolassa sukuseuran puheenjohtajan Markus Korhosta onnittelemaan 70-vuotispäivän merkeissä. Tänä vuonna kokoonnuimme 6.2. Hankasalmella Kaisa ja Eero Siikin kodissa. Kokouksessa on paljolti keskitytty suunnittelemaan sukuseuramme 50-vuotisjuhlakokousta, joka pidetään Vesannolla 7.—8.7.2001.

Kokoonnumme lauantaina 7.7.2001 Vesannon Ukkolaan, jossa 50 vuotta sitten pidettiin sukuseuran perustava kokous. Sieltä teemme kiertoajelun

Toimitussihteerin sananen

Hyvä lukija.

Wanha Tuomas on kovasti myöhässä niin kuin huomaat. Toivottavasti olet jo odottanut sitä kärsimättömästi.

Myöhästymisen selitys on tavanomainen. Talkootyönä harrastuksenakin tehtävällä lehdellä on aikataulu, jossa juttuja toivotaan. Jos juttuja ei ole siinä kohdassa, jossa lehti on suunniteltu tehtäväksi, niin tekeminen siirtyy. Oman

suvun kantapaikoille, nautimme rantakalasta ja yhdessäolosta. Sunnuntaina 8.7.2001 alkaa juhla jumalanpalveluksella Vesannon kirkossa. Sieltä siirrymme läheiseen koulukeskukseen ruokailemaan ja viettämään 50-vuotisjuhlaa ja kokousta.

Paavo Korhosen eli Vihta-Paavon runokirjan uuden painoksen valmistelutyö on maisteri Sirkka Makkosen ansiokkaan työmäärän johdosta edistynyt niin, että julkaisu olisi suvun jäsenten ostettavissa 50-vuotisjuhlassa. Sukuneuvostolla on kirjattuna jo 60 ennakkotilausta suvun jäseniltä. Kun kysymyksessä on sukumme arvokas aarre, toivomme lisää ennakkotilauksia. Edelleen toivomme 50-vuotishistoriikkiin liittyvää aineistoa, muisteloita kokouksista, valokuvia jms. Aineiston voi postittaa

työn ohella tehden ei vain voi aina vaikuttaa siihen, milloin on seuraava mahdollinen ajankohta.

Niinpä nytkin kävi niin, että kun en saanut lehteä kasaan helmikuun lopulle varaamallani viikolla, lehden teko siirtyi aina tänne syyslomalle. Työn ohella en ole jaksanut ja kesä meni kokonaan muissa harrastuksissa.

On tässä nyt se hyvä puoli, että seuraava numero tulee pian, muutaman kuu-kauden päästä. Sitä ei voi millään siir-

Ilkka Korhoselle, os. Porintie 2 H 103, 00350 Helsinki.

Suvun jäseniltä toivomme edelleen sukuselvityksiä tai muisteloita oman suvun lähipiiristä. Kirjoitukset voi postittaa sihteerille. Vesannon sukukokouksessa palkitaan parhaaksi katsottu työ.

Vanhan Rautalammin Korhosten jäsenluettelossa on vuosijäseniä 299, joista jäsenmaksun 50 mk suorittaa vuositain noin puolet. Sukuneuvostossa on alustavasti keskusteltu siitä, että mikäli vuosijäsen jättää maksamatta jäsenmaksunsa kaksi kertaa peräkkäin, hänelle ei enää lähetetä Wanha Tuomas -julkaisua. Toivomme jäsenten ymmärtävän sukuneuvoston suunnitelmaa, sillä lehtemme toimitetaan talkootyönä, mutta painetaan ja postitetaan jäsenmaksuvaroilla.

Ritva Tikkanen
sukuseuran sihteeri

tää, kun siinä on ensi kesän sukukokouksen ohjelmat, ilmoittautumiset ja kokousmateriaali. Alkakaapa terotella kyniänne, jos haluatte juttunne mukaan. Vuodenvaihteessa pitäisi olla tekstit valmiina tai ainakin varma tieto siitä, mitä juttuja on tulossa ja milloin.

Wanha Tuomas ottaa mielellään vastaan juttuja kaikenlaisista Korhosten tekemisistä sukuselvityksistä ja muisteloista nykyisten aikaansannosten kuvailuun asti. Valmiiksi kirjoitettu juttu on aina parempi kuin aineistoksi tarkoitettu lehtileike. Muissa lehdissä ilmestyneitä juttuja ei tietenkään julkais- ta uudestaan, ellei lähettäjänä ole itse kirjoittaja. Kuvista on aina pulaa. Älä kuitenkaan lähetä tuhruista kopiota tai sanomalehdestä saksittua. Mitä parempi kuva, sitä paremmin se tässäkin lehdessä toistuu. Ammattilaistasoa ei tietenkään vaadita eikä edes osata käsitellä. Käsinkirjoitetut tekstit kelpaavat mainiosti, mutta jos olet kirjoittanut tekstisi tietokoneella, lähetä se levykkeellä tai sähköpostissa. Mikään ei ole turhauttavampaa kuin skannata tai kirjoittaa uudestaan tekstiä, jonka ilmeisen selvästi näkee jo olevan sähköisenä kirjoittajan kovalevyllä.

Haluan liittyä Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry:n **jäseneksi**. Merkitkää minut jäsenluetteloon, jotta saan sukuseuran lehden Vanhan Tuomaan.

Olen maksanut vuosijäsenmaksun 50 mk vuodelle 2000.
ainaisjäsenmaksun 500 mk
sukuseuran tilille PSP 800019-7932154.

Olen sukuseuran **jäsen**, mutta **osoitteeni on muuttunut**.

Nimi: _____

Osoite: _____
_____

Vanha osoite

(vain jäsenet): _____